

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Itidem. Cap. vij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

uiri. Quare nec uiuendum nobis est ita corruptis. Nō ergo curare debemus quid multi, sed quid diciturus esset, si quis intelligeret, aut ipsa ueritas, si ei attribueretur oratio. Hoc ubiq; pro pietatis ueritate ita factitatum a nostris est, ut nullus nostrum uoluntatem aliorū cōsideret, sed omnes uno animo Christum sequamur, nullas pecuniarum ablationes, nulla uincula, sed nec mortem quoq; ipsam timentes, quales apud Hebræos etiā priscis tēporibus multi fuerunt.

Quod fortes uiri etiam post mortem patriam defendunt.

CAPVT VI.

IN eodem nullo pacto iniuriandum esse Plato censet. Affert inquit turpitudinē iniuriāti, & dedecus iniuriā, an nō? Affert inquit. Nullo igit pacto iniuriari oportet. Fateor inquit. Nec ergo etiam læso referenda iniuriā est, ut multi putant, quoniā nullo pacto iniuriandum est, & quoniā malefacere nihil aliud est q̄ iniuriari, non oportet male alicui facere, etiam si innumerabilia mala perpeffus sis. Hæc nobis a Christo clarius p̄cipiuntur, & propheta multo ante Platonē. Si reddidi retribuētibus mihi mala, decidam ab amicis meis inanis. Et rursus. Cum his qui oderunt pacē eram pacificus. Quod autem pro ueritate mori debeamus, quod multi Hebræorum fecerunt, christianorū uero ferme innumerabiles, Socrate audi apud Platonem in Apologetico dicentem. Si dicetis inquit mihi o iudices, Anyto quidē accusatori tuo Socrates ualere dicemus, te autem hoc pacto ac fœdere liberamus, ut nunq̄ amplius, ut solebas, philosophari audeas: & si aliter feceris, ut moriaris. Si hæc mihi diceretis, cōstanter responderem, quod ego diligo q̄dem uos o uiri Athenienses, credo autē deo magis q̄ uobis. Quare quousq; uiuam & possum, nunq̄ philosophari, id est recte uiuere non desinam, nec desistam unq̄ hortari admonereq; uos, quemadmodum consueui. Hanc Platonis Socratisq; sententiam uix a solo Socrate, ab Hebræis autem & ante Christum multis & post Christum innumerabilibus constanter ipsa re approbatam inuenies. Hebræos enim etiā Saluatoris nostri discipulos fuisse non ignoramus.

Itidem,

CAPVT VII.

Sed uideamus quid de his dicat, qui pro defensione patrie magno animo militantes, mortui sunt. Nonne igitur inquit eos qui

LIBER TERTIVS DECIMVS 3013

qui militiam fortiter pro patria facientes interierunt, aurei generis fuisse dicemus: Omnino inquit, Credemus igitur Hesiodo postq̄ aurei generis homines mortui sunt, a multis homines angustijs semideos factos liberare, mortaliumque omnium esse custodes, ac in posterum quasi deos colemus, eorumq̄ adorabimus monumenta. Similiter etiam omnes, qui præclare uixerunt, quoquo modo mortui sunt honorabimus. Hæc nos quotidie factitamus, qui ueræ pietatis milites, ut dei amicos honorantes, ad monumenta quoq̄ illorū accedimus, uotaq̄ ipsis facimus tanquā uiris sanctis, quorum intercessione ad deum non parè iuari profitemur. Hæc a Platone collegimus, ut ostenderemus hebraica illum philosophia munitum, nostris consentanea scripsisse. Plura istis apud eum inueniri ab Hebræorum sumpta scriptura non sum nescius, sed omnia colligere longum est. Verum ne soli nos ab Hebræis tam Platoni quam alijs multo furto esse ablata cōspexisse uideamur, aliorum quoq̄ testimonia qui hoc ipsum perspexerunt, ponenda sunt. Primumq̄ Aristobolum audias, qui in libro, quem ad regem Ptolemæum cōscripsit, his uerbis utitur. Apertissimum quidem est leges & disciplinam nostram diligenter fuisse Platonem secutum. Nō enim latet siquis attentius eum legat perlectam ab eo, & quidem diligēter scripturam fuisse. Scimus etiam omnes ante Demetrii Phalerei tempora, imo uero ante Alexandrum & Persarum imperium quinq̄ Mosi libros in græcam linguam quamuis non commode traductos fuisse. Totā q̄ scriptura nostra Demetrii Phalerei opera, & Philadelphi regis, cui progeniteris iussu aptissime translata est. Et post pauca. Diuinam uocem inquit cum dicatur. Et dixit deus, Fiat, & factum est, nō syllabis prolaturum sermonem, sed operis nutu ipsius constitutionem intelligere debemus. Quod mea quidem sentētia Pythagoras, Socrates, atq̄ Plato secuti dei uoces audire dicebāt, uniuersi productionem a deo emanasse uidentes, & uirtute illius contineri non dubitantes. Sed Orpheus etiam in carminibus, quæ inscripsit de uerbo sacro, diuina uirtute omnia gubernari, cunctaque a deo producta hoc modo asserit.

Vos qui uirtutem colitis, uos ad mea tantum
Dicta aures adhibite, animosq̄ intendite uestros

G Contra

Contra qui sanctas leges contemnitis, hinc uos
 Effugite, & procul hinc miseri procul ite prophani,
 Tu uero qui diuina specularis, & alta
 Mente capis, musæ uoces amplectere, & illas
 Aspiciens sacris oculis sub pectore serua
 Hoc iter ingressus, solum illum suscipe mundi
 Ingentem auctorem, solum interituq; carentem
 Quem nos præsentem, qui sit sermone docemus
 Unus perfectus deus est, qui cuncta creauit
 Cuncta fouens, atq; ipse ferens super omnia se se
 Qui capitur mente tantum, qui mente uidetur,
 Qui nullumq; malum mortalibus inuehit unq;
 Quem præter non est alius, tu cuncta uideto
 Hic ipsum in terris melius quo cernere possis
 Hic etenim uideo ipsius uestigia, fortem
 Hicq; manum uideo, uerum ipsum cernere quis sit
 Nequaquam ua'leo, nam nubibus insidet altis
 Nemo illum nisi Chaldaeo de sanguine quidam
 Progenitus uidit, quem cœlorum aurea sedes
 Sublimisq; tenet, cuius se dextera tendit
 Oceani ad fines, quem de radicibus imis
 Concussiq; tremunt montes, nec pondere quamuis
 Immenso sint ferre queunt, qui culmina cœli
 Alta colens terris, nunq; tamen ille sit absens
 Ipse est principium, medium quoque, & exitus idem
 Priscorum nos hæc docuerunt omnia uoces
 Quæ binis tabulis deus olim tradidit illis
 Aratus etiam sic de deo loquitur
 Ab Ioue principium, sunt Iouis omnia plena
 Quem reticere nephas, Ioue cuncti utuntur, ab ipso
 Nos sumus, ille fauet, uires cunctisq; ministrat.
 Iouem enim hic Aratus supremum deum nominauit. Sed non his
 solum, sed omnibus philosophis, qui hoc nomine digni uisi sunt, ita
 pia de deo sententia uidetur habenda, nostra lex sola diligentissime
 sanxit. Ad pietatē enim ueram sola nos adducit, & ueræ uirtutis cu-
 ram

LIBER TERTIVS DECIMVS 3015

ram habere compellit. Et post aliqua. Omnibus ergo productis inquit ad requiem a laboribus septimum diem nobis concessit. Et paulo post. Prima uero res naturaliter lux, in qua uniuersa conspiciuntur dici potest, quam quidem lucem sapientiam quoque appellare possumus. Tota nempe lux ex sapientia est, unde quidam peripatetici fulgorem ipsam appellarunt, quoniam quiescens sequitur, per totam uitam nunquam cespitabit. Quod clarius Salomon ille dixit, ante coelum & terram sapientiam genitam esse affirmans. Quod autem scriptura dicit requieuisse deum in septima die, id non quia nihil deus postea faciat dictum est, ut nonnulli putant; sed quoniam ordo rerum fixum habuit statum, qui nunquam mutatur cessasse deus dicitur. Ideo enim dicitur, in sex diebus illum coelum, & terram & omnia quae in eis sunt creasse, & ut tempora & ordo rerum secundum prius & posterius significetur. Eo enim ordine facta sunt, quo postea gubernantur & transmutantur. Lege autem iussit hanc diem nobis esse seruandam, in signum rationis septimae, quae in nobis constituta est, in qua humanarum diuinarumque rerum cognitionem consequimur. Hebdomadibus autem uniuersum uoluitur, cuncta fouens quae uiuunt & germinant, unde nomine quoque sabbatum appellamus, quod latine quies interpretari potest. Hoc ipsum Hesiodus quoque his carminibus probauit.

Primum prima dies dehinc quarta & septima sacra est. Et rursus. Septima lux rursus sacra & praefulgida uenit.

Homerus etiam sensisse uidetur cum dicat.

Septima lux aderat, cuncta & perfecta fuerunt. Et rursus.

Septima ubi orta dies Acherontis liquimus undas.

Hoc enim significat, quod obliuione uitioque animae, in septima secundum ueritatem ratione, ubi cognitionem ueritatis adipiscimur, omnia praedicta relinquuntur. Linus etiam haec cecinit.

Septima cum uenit lux cuncta absoluiere coepit

Omnipotens pater inque bonis est septima, & ipsa

Est etiam rerum cunctarum septima origo

Septima prima eadem perfecta & septima septem

Vnde etiam coelum stellis errantibus altum

Voluitur, & circulis totidem circum undique fertur.

G iij Haec

Hac ab Aristobolo nobis sumpta sunt. Nunc Clamentem quid de hac ipsa re scripserit audiamus. Modo inquit a Barbara, ut ipsi dicerent philosophia, multos furatos Gracos fuisse ostendamus. Deinde stoici corpus dicunt, quia in corpore, & spiritum secundum substantiam quasi totius animam. Hac aperte in scriptura inuenies, altiore enim sensum atque uerum perspicere nequuerunt, unde per uniuersa mundi substantiam tanquam fouentem animam transire deum asseruerunt. Seducti autem sunt, quia de sapientia dicit, per omnia ipsum transire tenuitate atque munditie sua, non enim intellexerunt de ea sapientia, quae prima creatura est scriptum esse. Hylen quoque in principijs philosophi stoici scilicet Plato, Pythagoras, & Aristoteles posuerunt, quam informem & absque qualitatibus asserunt, quibus Plato in Timaeo, unum occulte principium censere uideatur his uerbis. Quid nobis uideatur de omnium principio aut principijs, modo dicendum non est, non alia de causa nisi difficillimum est. Ille etiam locus scripturae. Terra quoque erat inuisibilis & informis, occasionem eis dedit, ut Hylen deo subicerent. Vacuum autem Epicurus posuit, quoniam illud non recte intellexit. Vanitas uanitatum, & omnia uanitas. Aristoteles usque ad lunarem pilam providentiam dei deduxit illo psalmo decaptus. Domine in caelo misericordia tua, & ueritas tua usque ad nubes. Prophetica enim dicta ante Saluatoris nostri tempora magna obscuritate tegebant. Supplicia uero apud inferos esse tam poetae quam philosophi a nostris acciperunt. Ad haec autem sequitur necessario immortalitas animi, quod enim supplicio & cruciatu uexatur, omnino uiuit. Plato quoque, quod Hebraei gehennam dicunt ignis, fluuios Tartarum, Cocytum, Acheronta, & Pyriphlegethonta secundum poetas propellat, uiros uero igneos dicit damnatas animas ad supplicia impellere, angelos uidelicet quosdam a quibus iniusti puniuntur. Ad haec angelum unicuique ad custodiam diuinitus datum a scriptura nos didicimus. Et Plato scribere non dubitauit hoc modo. Quoniam inquit omnes animae sorte uiuendi modum eligere, ordine ad sortem suam progrediuntur motae a daemone, quem singulae sortitae sunt, qui ad custodiendam hanc uitam, & ad perficiendam quae elegerunt, una cum eis mittitur. Hoc ipsum credo Socratem etiam significasse, cum daemone quodam sapius atque sapius gubernari

nari se dixerit. Mundum quod factum esse a Mose didicerunt. Aper-
tissime namque Plato uniuersi huius factorem atque patrem deum ap-
pellat, quasi ab eo solo ex non ente formatum. Stoici quoque huius
opinionis sunt, & quem scriptura diabolum nominat, malignam ani-
mam in decimo de legibus Plato appellauit, aduersus quam pugnam
nobis esse constitutam ostendit. Cum autem mundum alium intel-
ligibilem, alium sensibilem esse Moses ostendat, & alium primitiuum
atque exemplar, alium exemplaris illius simulachrum, quorum alter
scilicet intelligibilem imitari, alterum scilicet sensibilem senario ac-
commodet numero, qui a Pythagoreis quasi fecundus coniugium
appellatur. Nam in unitate quidem inuisibile coelum, terram sanctam,
& lucem intelligibilem creatam fuisse asserit. In principio enim in-
quit fecit coelum & terram, terra enim erat inuisibilis. Et dixit deus,
Fiat lux. In creatione uero mundi sensibilis solidum coelum creauit.
Solidum porro nihil aliud quam sensibile est, Terram similiter uisi-
bilem, & lucem uisibilem produxit. Hinc Plato idas & species sen-
sibilium, intelligibiles intelligibili mundo collocauit. Corpus a ter-
ra formatum Moses asseruit, quod terrenum Plato habitaculum ap-
pellauit, rationalem vero animam Adae in faciem affirmat, unde phi-
losophi in capite intellectiuae animae sedem arbitrati sunt. Ad simili-
tudinem autem dei factum hominem cum audiuerunt, sequelam il-
lam intellexerunt, de qua scribit alibi Moses. Post dominum deum
nostrum ambulate, & mandata eius seruate. Sequuntur nempe deum
omnes, qui pie ac sancte ipsum colunt. Hinc Stoici philosophi philo-
sophandi finem congruenter naturae uiuere terminarunt, Plato vero
deo per similitudinem inhaerere, & omne bonum bono amice esse at-
que simile. Et in Timaeo iuxta libri finem, Oportere inquit ut intelle-
cto intelligens secundum priscam naturam simile faciat. Cumque si-
mile factum sit, illum semper praeculis habere finem, qui omnibus
optimae uitae finis a dijs praepositus est, huncque finem in praesenti & in
futuro tempore sequi fratres quoque homines omnes, quoniam ab uno
deo producti sunt. Sed alios quasi ferreos, alios quasi argenteos, alios
quasi aureos ait. In Thetico autem cum ueram philosophorum uitam
describat, nonne christianorum uita superiore quadam uirtute con-
citus descripsit; Pythagoras uero, Socrates, & plato cum se uocem.

G iij dei

dei audire affirmarent, constructionem uniuersorū diuinitus factā atq; gubernatam intelligebant, Mosaycam illam uocem exprimentes. Et dixit, & factum est. Hesiodus uero de creatione Pandoræ dicit, quia Vulcano Iuppiter iusserit aquam terræ commiscere, & uocem atq; mentem hominis limo immittere. p̄terea ignem & lucem allegorice deum appellat scriptura. Stoici uero naturam esse dicunt ignem artificiosum, uia in generatione gradientē. Epicharmus autem Pythagoreus, unde nisi a scriptura didicit nihil clam deo esse, & ipsum natura omnia uidere, nihilq; impossibile ipsi esse. Democritus quoq; omnia inquit Iuppiter cognouit, omnia ille dare, & omnia potest auferre, rex omnium ipse solus est, Iouem enim plerumq; primam causam solent appellare. Sed Pyndarus multo magis mystice tanq; Pythagoreus. Vnum inquit hominū genus est, & ab una matre cuncti, unum patrem creatorem summum atq; optimum artificem habemus, qui progressus singulis diuersos secundū merita praebet. Matrem profecto Hylē appellauit. Illud autem Platonis in epistola ad Erastō, & Choriscon omnino diuinum patrem enim & filium nominat, & per eos pie tanquā uniuersi causam iurandum esse asserit, & illud similiter. Circa regem omnium omnia esse, secundo circa secunda, tertio circa tertia. Quae omnia aut illi diuinitus reuelata sunt, aut, quod reliquum est, ab Hebraeis eorumq; scriptura acceruit, sanctissimam enim trinitatem illis uerbis significari non dubito, tertio enim spiritum, filium secundo, patrem primum ordine posito collocamus. Heraclitus uero Ephesius, unum mundum sempiternum atq; incorruptibilem opinatur semper fuisse, futurumq; affirmans, alterq; corruptibilem & factum diuinitus. Plato rursus in septimo de republica hanc diem nocturnam diem appellat, propter huius mundi forte principes, somnum autem & mortem uiam animae in corpus similiter, ut Heraclitus esse confirmat; quāobrem, utputo spiritus sanctus ore prophetae de Salvatore nostro his uerbis p̄dixit. Ego dormiui & soporatus sum, surrexi, quoniam dominus suscepit me. Non enim resurrectionē solummodo deum excitationemq; a somno, sed descensum etiā eius in carnem somnum allegorice appellauit. Ego ꝑ̄o de dominico etiā die in decimo de republica, his uerbis uaticinatum fuisse Platonem censeo. Cum inqt in prato septem
dies

LIBER TERTIVS DECIMVS 309

dies singuli affuerūt, tunc surgētes hinc oportet in octauo die ipsos proficisci, & quatruiduo peruenire, pratum enim octauam spheram tanq̄ amoena sanctorū loca intelligimus, septem autem dies erraticarum sphaeras, & omnem operosam artem ad finē quietis festinantem. Via ὄ inquit, quę ultra erraticas stellas est, ad sup̄mum cœlū ducit, ad motum uidelicet & diem octauum. Quatruiduo uero peruenire ait per quattuor elementa uiam fieri significans, Septimā etiā diem non Hebrei solum, sed omnes fere tam philosophi quam poetę sacrationem esse cognouerūt. Antisthenes quoq; propheticum illud, Cui me assimilatis dicit dominus, commutauit, deumq; dixit nulli similem esse. Quare impossibile est inquit ipsum agnoscere, cuius imaginem nullam habeas. Similia etiā Xenophon Atheniensis his uerbis scribit. Qui omnia quatit, & omnia quiescere facit, magnus, potensq; est, quod omnibus patet, qualis autem forma sit nemini patet nisi ipsi soli, qui luce sua omnia perlustrat: quis enim corporeus deum uerum cœlestem atq; immortalē oculis cernere potest? Et Xenophanes Calophonius. Unus inquit deus inter deos atq; que homines maximus, nec corpore atq; mente mortalibus similis. Cleanthes etiā Stoicus interrogans me inquit, qualis deus sit? atrende igitur bonus, ordinatus, iustus, sanctus, seipsum possidēs, utilis, speciosus, oportunus, seuerus, liber, semper commodus, intrepidus, sine mœstitia, sine dolore, tutus, gloriosus, charitas, quem esse omnes conueniunt mitis, acer, tardus, sine quærela, semper manēs. Deinde idolorum cultum occultius meo quidem iudicio reprobās subiungit. Ille liberalis autem atq; seruus est, qui opinione uulgari dicitur quasi bonum inde quicquam consecuturus. Noli ergo uulgari opinione deum colere, nec maligni luminis figuras honorare. Heraclitus autem uerbi, quod est, semper inquit sensum homines non capiunt, nec antequam audiāt, nec cum primo audierint. Hecataeus uero, qui uniuersam hystoriam collegit, cum de Abraam & Aegyptijs dicat, Sophoclem tragicum in tragœdijs scripsisse affirmat. Unus uere, unus est deus qui cœlum latamq; terram fundauit, qui ceruleam ponti undam, & uentorum flatus produxit. Mortales autem errore seducti ex aere, ac lapidibus, auro eboreq; simulachra nocentium deorum constituimus, quos sacris solennitatibusque pestiferis

pestiferis honorantes, falsam pietatem amplectimur. Manifestū autem unum principium rerum Locrensis Timæus in libro de natura his uerbis p̄dicauit. Vnum inquit principium omnium rerum est, ipsum abiq; origine. Nō enim erit principium si ab alio factum est, sed illud unde factum est principium erit. Epicarmus autem comicus de diuino uerbo aperte sic scribit. Diuinum inquit uerbum est, quod artes hominibus suggerit, docetq; facere quod conducit. Nō inuenerūt enim homines artem, sed deus hominibus eam immisit, uerbum autem hominum a diuino uerbo defluxit. Cum autem per Esaiam spiritus sanctus clamet. Quid opus mihi est sacrificioꝝ multitudi-
 ne uestrorum dicit dominus, plenus sum holocaustis agnoꝝ, pinguedinem & tauroꝝ sanguinem nolo. Et post pauca. Lauamini purificateq; uos, & eijcite iniquitatem ab animis uestris, ceteraq; huius. Menander comicus uide quemadmodum in comoedia eisdem fere uerbis a sententia usus est. Si quis Pamphile taurorum in sacrificium oblata multitudine, aut deorum aliorumq; huiuscemodi propitium se habiturq; deum arbitrat. penitus errat mentis leuitate seductus, sed oportet iustitiam seruare, non adulterio, neq; uirginum uti corruptione, nec acus quidem tenue filum, si alienum est, concupiscere. Deus enim prope est, & omnia uidet, quod illi simile est, deus appropinquans ego sum, & non deus delonge, faciet ne aliquid homo in occultis, & ego non uidebo ipsum. Deiphilus etiam comicus non aliunde quam a scriptura in comoediam transfudit ea, quæ de iudicio dicit. Tu putas inquit mortuos, qui delitiose uixerunt, dei iudicium effugisse, sed est iustitiæ oculus, qui omnia perspiciat. Duo enim itinera mortuis proposita esse putamus, alterum iustorum, alterum impioꝝ. Caue igitur ne erres, nam & apud inferos iudicium est, quod deus dominator omniū exercebit, cuius nomen terribile, quod ego dicere nequeo. Si quis autem mortalium male agens putat dei oculum effugere, is impia ducitur opinione. Caue te qui putatis deum non esse, est enim inquam. Si quis autem perperam agit, tempus lucratur: nam postea dabit poenas. In Orphicis quoq; scriptum inuenit. Cum omnes deos occultauerit, ad latissimam rursus restituet lucem. Quare si iuste sancteq; uiuemus, & hic beati, & postquam hinc recesserimus, beatiore futuri sumus, quam beatitudinē

LIBER TERTIVS DECIMVS 302.

beatitudinem non determinato quodam temporis spacio habebimus, sed in æternum requiescere poterimus, una cum cæteris habitantes immortalibus. Idem. Orpheus cum inuisibilem deum affirmaverit, uni solummodo cognitionem sui donasse de genere Chaldeorum asserit. Abraam, ut ego puto, aut aliquem ex suis significans his fere uerbis. Nullus inquit deum nouit, nisi quidam unigenitus a genere Chaldeorum defluxus. Deinde cõmutatis uerbis, illud expressit. Cœlum mihi est sedes, terra ꝛo scabellum pedum meorum. Deus inquit in cœlo aurea in sede firmis sedere cognoscit, terra uero sub pedibus eius est, manum autẽ eius dexteram ad fines oceani ostendit, montium radices tremiscunt, a uiribus eius resiste: e nõ possunt. Cælestis igitur ipse est, & in terrã omnem peruenit, ipse initium omnium medium atq; finis. Hæc ab illis prophetis effluerunt, Quis si aperiet cœlum, tremor uniuersa comprehendet, & abs te montes liquefient, sicut a facie ignis liquitur cera. ut quis metitus est cœlum palmo? Quid oportet singula singulis conferendo longiorem esse omnia quæ apud Græcos uel apud Barbaros, siue poetas, siue philosophos rectius dicta sunt, apertissime a Iudæorum scriptura deriuata uidentur. Hæc Clamens. Nos autem Platonem maxime admirantes, neq; id ab re diligentissime, namq; scripturam sequi uidet, philosophiam tamen eius reiciemus, quoniam purissimum scripturæ aurum non omnino immaculatum seruaui. Sola enim diuina eloquia sanctaq; puraq; sunt longe ab omni mendacio remota, argentum purgatum & probatum terræ. Platonis autem cæterorumq; omnium dicta simul ac scripta, quoniam humanis cogitationibus atque coniectura ad considerandam naturam rerum accesserunt, non nihil falsitatis permixtum possident.

Quod inconstanter de deo Plato locutus est.

CAPVT VIII.

NAm si quis uoluerit amore atq; odio depositis exquisita ratione ueritatem inspicere, mirabilem illum philosophum simulachris quæ manibus hominum facta in uiri similitudinem fuerant, dei appellationẽ turpiter attribuisse conperiet. Ita post sublimem illam Theologiam, qua patrem & creatorem uniuersi unum deum esse cõscripsit, a cœlo in profundum idolo-

H Ilatiæ